

Op 3 maart 2018 heb ik enkele opmerkingen ten aanzien van het voorgestelde artikel 44a Boek 1 Burgerlijk Wetboek ingediend. Graag wil ik daar nog iets aan toevoegen met betrekking tot de gevolgen van de verklaring als bedoeld in artikel 1:44a lid 1 BW bij voormalige echtgenoten die opnieuw met elkaar in het huwelijk treden.

Stel: Bas en Fleur zijn in 2007 met elkaar gehuwd onder het maken van huwelijksvoorwaarden. In 2015 is het huwelijk door echtscheiding ontbonden. Zij besluiten -na de invoering van de voorgestelde nieuwe wetgeving- met elkaar te hertrouwen. Voorafgaand aan de huwelijksluiting dienen zij bij de ambtenaar van de burgerlijke stand de door hen beiden ondertekende en gedagtekende verklaring als bedoeld in artikel 1:44a lid 1 BW in. Welk huwelijksvermogensrecht is dan op het tweede huwelijk van Bas en Fleur van toepassing?

Artikel 1:166 BW bepaalt dat alle gevolgen van het eerste huwelijk van rechtswege herleven. Als gevolg daarvan worden zij krachtens de wet geacht in hun tweede huwelijk onder de voorafgaand aan hun in 2007 gesloten huwelijk gemaakte huwelijksvoorwaarden te zijn gehuwd. Het wijzigen van die eerder gemaakte huwelijksvoorwaarden dient (artikel 1:115 lid 1 BW) op straffe van nietigheid bij notariële akte te geschieden.

Door het -na de huwelijksluiting- indienen van de verklaring van artikel 1:44a lid 1 BW lijkt het alsof tussen Bas en Fleur in hun tweede huwelijk de 'algehele' gemeenschap van goederen uit artikel 1:94a BW bestaat. De ambtenaar van de burgerlijke stand zal hun verzoek (artikel 1:44a lid 3 BW) om de verklaring in het huwelijksgoederenregister in te schrijven niet (kunnen) weigeren. Die ambtenaar heeft immers (aldus de Memorie van Toelichting) slechts een administratiefunctie en geen informatieplicht (ook al is de ambtenaar van de burgerlijke stand er waarschijnlijk van op de hoogte dat de aanstaande echtgenoten met elkaar hertrouwen, door zijn functie als 'doorgeefluik' zal hij de verklaring in het huwelijksgoederenregister kunnen (moeten?) inschrijven zonder daar iets van te vinden en/of te zeggen).

Naar mijn mening heeft de door Bas en Fleur ingediende verklaring (al dan niet in het huwelijksgoederenregister ingeschreven) niet het door hen gewenste gevolg. De voorafgaand aan het eerste huwelijk gemaakte huwelijksvoorwaarden herleven en kunnen slechts door het maken van nieuwe huwelijksvoorwaarden bij notariële akte worden gewijzigd. Derden die het huwelijksgoederenregister raadplegen zullen waarschijnlijk uitsluitend de op grond van artikel 1:44a lid 3 BW ingediende verklaring tegenkomen en daarmee op het verkeerde been worden gezet. Opnieuw is de rechtszekerheid in het geding.

Dit lijkt me een punt waar aandacht aan moet worden besteed. Als mogelijke oplossing draag ik aan dat in de wet wordt opgenomen dat ingeval gescheiden echtgenoten met elkaar hertrouwen het indienen van de verklaring als bedoeld in artikel 1:44a lid 1 BW wordt gezien als het wijzigen (opheffen?) van hun voorafgaand of tijdens hun eerste huwelijk gemaakte huwelijksvoorwaarden.

Mr. W.H. (Wolbrecht) van Heuvel, kandidaat-notaris